

«Φλόγα πίστης και ελευθερίας»: Εκδηλώσεις Μνήμης και Τιμής στον Μαρτυρικό Επίσκοπο Ρωγών Ιωσήφ

[Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Αιτωλίας και Ακαρνανίας](#)

Με λαμπρές διήμερες εκδηλώσεις η Ιερά Μητρόπολη Αιτωλίας και Ακαρνανίας τιμά την σεπτή μνήμη του ηρωικού Επισκόπου των Ελευθέρων Πολιορκημένων, Ρωγών Ιωσήφ, το Σάββατο 21 και την Κυριακή 22 Μαρτίου 2026 στην Ιερά Πόλη του Μεσολογγίου.

Οι εκδηλώσεις ξεκίνησαν το απόγευμα του Σαββάτου με την υποδοχή της Ιεράς και Θαυματουργού Εικόνας της Παναγίας Ολυμπιώτισσας από την ομώνυμη Ιερά Μονή της Ιεράς Μητροπόλεως Ελασσώνος. Την Ιερά Εικόνα μετέφερε ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ελασσώνος κ. Χαρίτων και την υποδέχθηκε στον Ιερό Ναό Αγίου Παντελεήμονος ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Αιτωλίας και Ακαρνανίας κ. Δαμασκηνός, ο Θεοφιλέστατος Επίσκοπος Ρωγών κ. Φιλόθεος, ο Ιερός Κλήρος και ο πιστός λαός.

Ακολούθησε εντός του Ιερού Ναού τιμητική εκδήλωση – αφιέρωμα στον Επίσκοπο Ρωγών Ιωσήφ, στην οποία εκτός των προαναφερθέντων Αγίων Αρχιερέων παρέστη και ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Καλαβρύτων και Αιγιαλείας κ. Ιερώνυμος.

Το πρώτο μέρος περιλάμβανε δύο εισηγήσεις.

Ο Μητροπολίτης Ελασσώνος κ. Χαρίτων, Επίσκοπος της ιστορικής Τσαριτσάνης, που αποτελεί την γενέτειρα του Επισκόπου Ρωγών Ιωσήφ ανέπτυξε το θέμα: «Από την Τσαριτσάνη στο Μεσολόγγι».

Ο Σεβασμιώτατος, μέσα από ιστορικά τεκμήρια και αλληλογραφία της εποχής, περιέγραψε την προσωπικότητα και τη δράση του Ιωσήφ, Επισκόπου Ρωγών, αναδεικνύοντας τον κομβικό του ρόλο στην Ελληνική Επανάσταση και την αυτοθυσία του κατά την Έξοδο του Μεσολογγίου.

Αναφέρθηκε στην καταγωγή και τα πρώτα χρόνια της ζωής του λέγοντας ότι ο Ιωσήφ γεννήθηκε το 1780 στην Τσαριτσάνη της Θεσσαλίας, μια περιοχή που την εποχή εκείνη αποτελούσε σημαντικό πνευματικό κέντρο. Γονείς του ήταν ο Παρασκευάς και η Αικατερίνη. Σπούδασε στο φημισμένο σχολείο της πατρίδας του, έχοντας ως δασκάλους κορυφαίες μορφές του Γένους, όπως τον Κωνσταντίνο Κούμα και τον Γρηγόριο Κωνσταντά. Υπήρξε συνομήλικος και στενός συνοδοιπόρος του μεγάλου διδασκάλου Κωνσταντίνου Οικονόμου του εξ Οικονόμων.

Σε ηλικία 18 ετών χειροτονήθηκε διάκονος και αργότερα πρεσβύτερος στην Ιερά Μονή Αναλήψεως του Σωτήρος Συκέας, όπου διετέλεσε και Ηγούμενος. Η μόρφωση και το ήθος του τον ανέδειξαν σύντομα σε «λόγιο» κληρικό, ενώ υπηρέτησε και ως Σχολάρχης στη Λάρισα. Το 1814, μετά από πρόσκληση του Μητροπολίτη Άρτης Πορφυρίου, μετέβη στην Άρτα, όπου διορίστηκε Πρωτοσύγκελλος. Εκεί επέδειξε σπουδαίο φιλανθρωπικό έργο, ιδιαίτερα κατά τη διάρκεια της πανώλης (1816-1817), περιθάλλοντας με αυτοθυσία τους πάσχοντες χριστιανούς. Το 1820 χειροτονήθηκε Επίσκοπος Ρωγών και Κοζύλης.

Ο Ιωσήφ υπήρξε από νωρίς στο στόχαστρο των Οθωμανών λόγω του επαναστατικού του πνεύματος. Το 1814 συνελήφθη από τον Αλή Πασά στα Ιωάννινα, αλλά σώθηκε χάρη στην παρέμβαση του Μάνθου Οικονόμου. Με την έκρηξη της Επανάστασης, φυλακίστηκε εκ νέου στην Άρτα, αλλά απελευθερώθηκε από τους Έλληνες επαναστάτες και κατέφυγε στην Ακαρνανία. Εντάχθηκε ενεργά στον αγώνα, πολεμώντας στο πλευρό του Αλέξανδρου Μαυροκορδάτου και των αδελφών Ίσκου. Η σημαντικότερη προσφορά του, ωστόσο, ήταν η πνευματική καθοδήγηση των αγωνιστών, τους οποίους εμπύχωνε με τα κηρύγματά του.

Στο πολιορκημένο Μεσολόγγι, ο Ιωσήφ αναδείχθηκε η «ψυχή» των Ελεύθερων Πολιορκημένων. Κατά την τραγική ώρα της Εξόδου, συγκέντρωσε τους Μεσολογγίτες και τέλεσε την τελευταία Θεία Λειτουργία μεταλαμβάνοντας όλους των Αχράντων Μυστηρίων και προετοιμάζοντάς τους για τη μεγάλη θυσία.

Καταλήγοντας ο Μητροπολίτης κ. Χαρίτων υπογράμμισε, ότι ο Ιωσήφ Ρωγών αποτελεί διαχρονικό σύμβολο πίστεως, πατριωτισμού και αυτοθυσίας. Επίσης τόνισε ότι οι επετειακές εκδηλώσεις του 2026 δεν αποτελούν απλή απόδοση τιμής, αλλά μια δέσμευση για τη διαφύλαξη της ιστορικής μνήμης και τη μετάδοση των ιδανικών της ελευθερίας στις νεότερες γενιές.

Την δεύτερη εισήγηση, με θέμα: «Ο Επίσκοπος της Εξόδου» παρουσίασε ο Θεοφιλέστατος Επίσκοπος Ρωγών κ. Φιλόθεος, ο οποίος αποτελεί διάδοχο του Εθνομάρτυρος Ιωσήφ στην Επισκοπή Ρωγών.

Ο Θεοφιλέστατος, με γλαφυρό λόγο περιέγραψε, τον Επίσκοπο Ρωγών Ιωσήφ ως έναν ασκητικό και ενωτικό ηγέτη, ο οποίος αρνήθηκε τις ανέσεις για να παραμείνει δίπλα στον δοκιμαζόμενο λαό. Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στον συμφιλιωτικό του ρόλο ανάμεσα στις φατρίες των αγωνιστών, καθώς και στην ηρωική του άρνηση να εγκαταλείψει τους αδύναμους κατά την Έξοδο.

Τόνισε, ότι ο Ιωσήφ αποτελεί μια μορφή που ταυτίστηκε απόλυτα με την πνευματική και αγωνιστική θωράκιση του Μεσολογγίου, κατά τη διάρκεια της πολιορκίας. Άνθρωπος χαμηλών τόνων, βαθιά ασκητικός και νηφάλιος. Κατά την εγκατάστασή του στο Μεσολόγγι, αρνήθηκε τις ανέσεις που του προσφέρθηκαν, επιλέγοντας να κατοικήσει σε έναν «πενιχρό οικίσκο» δίπλα στον ναό του Αγίου Παντελεήμονα. Παρά το αξίωμά του, ζούσε σε συνθήκες απόλυτης φτώχειας, παραμένοντας άμισθος μέχρι το τέλος της ζωής του.

Σε μια εποχή έντονων πολιτικών και στρατιωτικών διχονοιών, ο Ιωσήφ αναδείχθηκε σε εγγυητή της ενότητας. Χαρακτηρίστηκε από τους σύγχρονους

του, όπως ο Νικόλαος Κασομούλης, ως άνθρωπος «υποχωρητικός και συμφιλιωτικός». Σημαντική ήταν η στάση του στη δίκη του Γεωργίου Καραϊσκάκη, από την οποία επέλεξε να απέχει ηρωικά, ενώ αγωνίστηκε για να γεφυρώσει τις διαφορές μεταξύ οπλαρχηγών, Σουλιωτών και πολιτικών αρχών.

Μετά την αποχώρηση άλλων ηγετικών μορφών, ο Ιωσήφ ανέλαβε το βάρος της πνευματικής ηγεσίας ως «Ποιμήν των Ελευθέρων Πολιορκημένων». Δεν περιορίστηκε στα ιερατικά του καθήκοντα, αλλά συμμετείχε ενεργά στην ενίσχυση της οχύρωσης, μεταφέροντας ο ίδιος πέτρες και χώμα στις «ντάπιες» (προμαχώνες) για να εμψυχώσει τους εργαζόμενους και τον ιερό κλήρο.

Στις δραματικές στιγμές που προηγήθηκαν της Εξόδου, ο Ιωσήφ διέσωσε την τιμή του αγώνα. Όταν, υπό το κράτος της απόγνωσης και της πείνας, προτάθηκε η θανάτωση των βρεφών και των παιδιών για να μην πέσουν στα χέρια των εχθρών, ο Επίσκοπος αντέδρασε με σθένος. «Αν τολμήσετε να πράξετε τούτο, πρώτα να σκοτώσετε εμένα», διεμήνυσε, αποτρέποντας την αιματοχυσία και διατηρώντας την ηθική καθαρότητα των αγωνιστών.

Επιπλέον, την παραμονή της Εξόδου, τελέστηκε μια συγκλονιστική Θεία Λειτουργία όπου, ελλείπει αλεύρου και καθαρού νερού, η παράδοση αναφέρει πως ο Ιωσήφ ευλόγησε χώμα και υφάλμυρο νερό, τα οποία οι πιστοί μετέλαβαν ως Σώμα και Αίμα Χριστού, αντλώντας πνευματική δύναμη για το μεγάλο εγχείρημα.

Κατά την ώρα της Εξόδου, ο Ιωσήφ επέδειξε απόλυτη αυταπάρνηση. Αρνήθηκε να επιβιβαστεί σε σωσίβιο πλεύσιμο που θα τον οδηγούσε σε ασφάλεια, επιλέγοντας να παραμείνει με όσους δεν μπορούσαν να ακολουθήσουν τη φυγή. Κατέφυγε στον Ανεμόμυλο, όπου μαζί με άλλους αγωνιστές πολέμησε μέχρι τέλους. Μετά την ανατίναξη της μπαρουταποθήκης, συνελήφθη ημιθανής. Οι κατακτητές, εκδικούμενοι το θάρρος του, τον υπέβαλαν σε φρικτό μαρτύριο: τον κρέμασαν ανάποδα και τον έγδαραν ζωντανό, μέχρι που παρέδωσε το πνεύμα του.

Ο Θεοφιλέστατος καταλήγοντας εξέφρασε την πρόταση να υπάρξει προς την Ιερά Σύνοδο της Εκκλησίας της Ελλάδος αίτημα για την επίσημη αγιοκατάταξη του Επισκόπου Ιωσήφ. Η ζωή και η εθελουσία του αποτελούν τον κεντρικό πυλώνα της ηρωικής ιστορίας του Μεσολογγίου, καθώς, όπως χαρακτηριστικά ειπώθηκε, εκείνη τη νύχτα της Εξόδου «άλλοι βάδιζαν στη γη και άλλοι στον ουρανό».

Στο δεύτερο μέρος της εκδηλώσεως ο Βυζαντινός Χορός «ΚΛΕΙΔΑ» υπό την διεύθυνση του Πρωτοψάλτου και Καθηγητού Βυζαντινής Μουσικής της Ιεράς Μητροπόλεως Πατρών, κ. Δημητρίου Γαλάνη απέδωσε με εξαιρετικό τρόπο Βυζαντινούς Ύμνους της Αγίας και Μεγάλης Τεσσαρακοστής.

Κλείνοντας την συγκινητική επετειακή εκδήλωση ο Μητροπολίτης Αιτωλίας και Ακαρνανίας κ. Δαμασκηνός ανέφερε τα ακόλουθα:

«Ολοκληρώθηκε η σεμνή αυτή αφιερωματική εκδήλωση μνήμης και τιμής προς μία από τις πλέον φωτεινές μορφές της Εκκλησίας και της ιστορίας του Γένους μας, τον μαρτυρικό Επίσκοπο της Εξόδου, Ιωσήφ Ρωγών.

Βρισκόμαστε στον ιερό αυτό χώρο, στον Ιερό Ναό του Αγίου Παντελεήμονος της Ιεράς Πόλεως Μεσολογγίου, σε έναν τόπο όπου η ιστορία δεν είναι απλώς ένα κεφάλαιο βιβλίου, αλλά ζωντανή μνήμη, πνευματική παρακαταθήκη και ευθύνη για όλους μας. Διακόσια χρόνια μετά την ηρωική Έξοδο του Μεσολογγίου, η μορφή του Επισκόπου Ιωσήφ εξακολουθεί να στέκει μπροστά μας επιβλητική και φωτεινή. Δεν ήταν απλώς ένας εκκλησιαστικός ηγέτης. Ήταν ποιμένας με θυσιαστική αγάπη, πνευματικός πατέρας, αλλά και ένας άνθρωπος που ένωσε την πίστη με την ελευθερία, το Ευαγγέλιο με τον αγώνα του λαού.

Ο Επίσκοπος Ιωσήφ δεν εγκατέλειψε το ποίμνιό του. Δεν απομακρύνθηκε από τον κίνδυνο. Παρέμεινε δίπλα στους πολιορκημένους Μεσολογγίτες. Τους ενίσχυσε πνευματικά, τους ενέπνευσε θάρρος και ελπίδα και τελικά, σφράγισε τη μαρτυρία του με την ίδια του τη ζωή.

Η θυσία του δεν ήταν πράξη απελπισίας. Ήταν πράξη πίστεως. Ήταν ομολογία ότι υπάρχουν αξίες που υπερβαίνουν ακόμη και την ίδια τη ζωή: η ελευθερία, η αξιοπρέπεια, η πίστη στον Θεό. Αυτή είναι η μνήμη που κρατά ζωντανό το Μεσολόγγι. Αυτή είναι η μνήμη που κάνει την ιστορία του τόπου μας φάρο για ολόκληρο το Έθνος.

Απόψε είχαμε την ευκαιρία να ακούσουμε εξαιρετικές εισηγήσεις και να συμμετάσχουμε σε μια εκδήλωση που δεν περιορίστηκε μόνο στη μνήμη του παρελθόντος, αλλά άγγιξε βαθιά την ψυχή και την ταυτότητά μας.

Θα ήθελα, λοιπόν, από καρδιάς να εκφράσω τις θερμές μου ευχαριστίες. Πρώτα απ' όλα προς τους εκλεκτούς και αγαπητούς αδελφούς Αρχιερείς που μας τίμησαν με την παρουσία και τον λόγο τους.

Ευχαριστούμε θερμά τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Ελασσώνος κ. Χαρίτωνα για την ουσιαστική και εμπνευσμένη ομιλία του, με την οποία μας μετέφερε πνευματικά από την Τσαριτσάνη μέχρι το Μεσολόγγι, αναδεικνύοντας τη διαδρομή

και τη θυσία του Επισκόπου Ιωσήφ.

Ευχαριστούμε επίσης τον Θεοφιλέστατο Επίσκοπο Ρωγών κ. Φιλόθεο για τον βαθύ και θεολογικά τεκμηριωμένο λόγο του, με τον οποίο φώτισε την εκκλησιαστική διάσταση της μορφής του Επισκόπου της Εξόδου.

Να ευχαριστήσουμε τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Καλαβρύτων και Αιγιαλείας κ. Ιερώνυμο, τόσο για τη σημερινή ευλογητή παρουσία του, όσο και για την αυριανή συμμετοχή του στο Πολυαρχιερατικό Συλλείτουργο, στον Ιερό Μητροπολιτικό Ναό του Αγίου Σπυρίδωνος. Ιδιαίτερως, τον ευγνωμονούμε για την άφιξη του ιστορικού κειμηλίου, του ιερού λαβάρου της Ελληνικής Επανάστασης, το οποίο μεταφέρεται από την ιστορική Ιερά Μονή της Αγίας Λαύρας, προσδίδοντας ξεχωριστή λαμπρότητα και βαθύ συμβολισμό στις εορταστικές εκδηλώσεις της Περιφέρειας της Δυτικής Ελλάδος, στο πλαίσιο των επίσημων εορτασμών για την Εθνική Εορτή της 25ης Μαρτίου.

Ιδιαίτερη ευγνωμοσύνη εκφράζουμε προς τον αξιόλογο Βυζαντινό Χορό «Κλείδα» του κ. Δημητρίου Γαλάνη. Οι ύμνοι που ακούσαμε απόψε δεν ήταν απλώς μουσική.

Ήταν προσευχή, ήταν κατάνυξη, ήταν μια πνευματική ανάταση που μας εισήγαγε στο κλίμα της Αγίας και Μεγάλης Τεσσαρακοστής και ταυτόχρονα μας συνέδεσε με την παράδοση της Εκκλησίας μας.

Θα ήθελα ακόμη να ευχαριστήσω θερμά τον Πανοσιολογιώτατο Αρχιμανδρίτη π. Αναστάσιο Καντάνη για την άρτια παρουσίαση και τον συντονισμό της εκδήλωσης. Αγαπητοί μου αδελφοί,

Οι επέτειοι δεν έχουν αξία μόνο επειδή θυμόμαστε γεγονότα. Έχουν αξία όταν μας καλούν να αναλογιστούμε ποιοι είμαστε και ποιο δρόμο καλούμαστε να ακολουθήσουμε.

Η μορφή του Επισκόπου Ιωσήφ Ρωγών μάς υπενθυμίζει, ότι η Εκκλησία δεν στάθηκε ποτέ μακριά από τον πόνο και τον αγώνα του λαού. Στάθηκε δίπλα του. Τον στήριξε. Τον ενέπνευσε.

Σήμερα, ίσως δεν ζούμε πολιορκίες όπως εκείνες του Μεσολογγίου. Υπάρχουν όμως άλλες πολιορκίες: πνευματικές, κοινωνικές, ηθικές.

Και μέσα σε αυτές τις προκλήσεις, το παράδειγμα των αγίων και των ηρώων μας μάς καλεί να κρατήσουμε ζωντανές τις αξίες που κράτησαν όρθιο το Γένος μας: την πίστη, την ενότητα, την αγάπη για την πατρίδα και τον σεβασμό προς τον άνθρωπο. Το Μεσολόγγι δεν είναι μόνο τόπος ιστορίας. Είναι τόπος μαρτυρίας.

Και η μνήμη της Εξόδου δεν είναι απλώς ανάμνηση ενός ηρωικού παρελθόντος. Είναι μια διαρκής πρόσκληση ευθύνης για το παρόν και το μέλλον. Ας κρατήσουμε, λοιπόν, μέσα στην καρδιά μας τη μορφή του Επισκόπου Ιωσήφ Ρωγών ως φάρο πίστης, θυσίας και ελευθερίας. Ας παρακαλούμε τον Θεό να μας χαρίσει δύναμη, ώστε και εμείς, στις δικές μας συνθήκες και στους δικούς μας αγώνες, να παραμένουμε πιστοί στις αξίες που εκείνος υπηρέτησε μέχρι τέλους.

Με αυτές τις σκέψεις, ευχαριστώ και πάλι όλους σας για την παρουσία σας και εύχομαι ο Κύριος να ευλογεί τη ζωή και την πορεία όλων μας. Καλή δύναμη στον πνευματικό αγώνα της Αγίας και Μεγάλης Τεσσαρακοστής. Η μνήμη του Επισκόπου της Εξόδου, Ιωσήφ Ρωγών, να παραμένει αιώνια φωτεινή στην καρδιά του Μεσολογγίου και ολόκληρου του Έθνους μας».

Η βραδιά ολοκληρώθηκε με την απονομή, από τον Μητροπολίτη κ. Δαμασκηνό, των αναμνηστικών μεταλλίων της Ιεράς Μητροπόλεως Αιτωλίας και Ακαρνανίας για την επέτειο των διακοσίων ετών από την ηρωική Έξοδο του Μεσολογγίου, στους συντελεστές της κατά πάντα επιτυχημένης εκδήλωσης, την παρουσίαση της οποίας επιμελήθηκε ο Αρχιερατικός Επίτροπος Μεσολογγίου, Αρχιμ. Αναστάσιος Καντάνης.

Αμέσως μετά οι Άγιοι Αρχιερείς επισκέφθηκαν το ιστορικό Μουσείο της ΔΙΕΞΟΔΟΥ, όπου ξεναγήθηκαν από τον Ιδρυτή και Πρόεδρο κ. Νικόλαο Κορδόση στην επετειακή διττή έκθεση: «Οι Ελεύθεροι Πολιορκημένοι», όπου παρουσιάζονται ιστορικά κειμήλια και πρωτότυπες βιβλιοδεσίες του ομώνυμου αριστουργήματος του Διονυσίου Σολωμού.

Η διοργάνωση αποτελεί συνεργασία της Διεξόδου με τις εκδόσεις «Φοίνικας», υπό την Αιγίδα της Ε.Σ.Η.Ε.Α. και παρουσιάζει τη συλλεκτική έκδοση των «Ελευθέρων Πολιορκημένων» και την έκθεση 20 μοναδικών χειροποίητων αντιτύπων, ως φόρο τιμής στη μνήμη και στην τέχνη.

[Δείτε ΕΔΩ περισσότερες φωτογραφίες](#)